

Piteå kommun
Utbildningsförvaltningen

Redovisning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering april - juni 2020

Sammanfattning

Av den fördjupade uppföljningen framgår att det under perioden april – juni 2020 har rapporterats 42 anmälningar. 6 av anmälningarna kommer från förskolan, 2 från förskoleklass och 34 stycken kommer från grundskolan.

Under perioden har tidigare års trender med stora skillnader i antalet inkomna anmälningar från norra och södra området hållit i sig. 71 % av anmälningarna, vilket motsvarar 30 anmälningar, kommer från norra området och 29 % av anmälningarna, vilket motsvarar 12 anmälningar, kommer från södra området.

Antalet anmälningar där personal uppges ha kränkt barn/elev uppgår under perioden till fyra anmälningar.

Av uppföljningen framgår att cirka 75% av kränkningarna sker inom skolans område, exempelvis på skolgården, i matsalen och i elevcaféerier, samt i klassrummet. En anledning till detta kan vara att det är platser där det finns personal och andra människor som uppmärksammar den kränkande behandlingen.

Det är sedan mitten av september 2019 möjligt att lämna in anmälningar och avslut digitalt, något som gjort att anmälningar och avslut når huvudmannen snabbare än tidigare.

Inledning

Syftet med en kontinuerlig uppföljning av anmälningarna är att ge nämnden en fördjupad analys av innehållet i anmälningarna.

Lagstiftning och begrepp

6 kap 10 § skollagen och 2 kap 7 § diskrimineringslagen (2008:567) uppger är personal som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt/kan antas ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor. Förskolechefen eller rektorn är därefter skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen har delegerat till förskolechef eller rektor att skyndsamt utreda och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling eller trakasserier.

Enligt 6 kap 3 § skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barn eller elevs värdighet. Exempel på kränkande behandling är nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning eller hot.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker barn eller elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Trakasserier kan barn och elever utsätta varandra för. När personal trakasserar barn och elever är det förbjudet och juridiskt betraktas det som diskriminering.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas direkt eller indirekt med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering förutsätter att personen som utsätter är i en maktutövande position. Inom skolväsendet kan endast huvudmannen eller personal anses skyldig för diskriminering, barn och elever kan alltså inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Inkomna anmälningar april – juni 2020

Under perioden har det totalt kommit in 42 anmälningar från verksamheten, att jämföra med 48 anmälningar under samma period 2019 och 37 stycken 2018. I 22 av fallen (52%) är det flickor som blivit kränkta, i 20 av fallen (48%) är det pojkar som upplever att de blivit kränkta. I den här rapporten kommer även ett avsnitt om hur fördelningen ser ut för de som kränker och vilken typ av kränkning som är vanligast för respektive kön.

I 39 av fallen är det elev som har kränkt elev, 3 fall rör personal som har kränkt barn eller elev.

Under april rapporterades 11 anmälningar, i maj 13 stycken i juni 18 stycken. Under samma period 2019 rapporterades 16 anmälningar i april, i maj 23 stycken och i juni 9 stycken.

De i särklass flesta anmälningarna kommer från grundskolan som har lämnat in 34 anmälningar under perioden. Förskolan har rapporterat in 6 anmälningar och från förskoleklasserna har det kommit in 2 anmälningar.

Av inkomna anmälningar framgår att de flesta kränkningarna under perioden skett i årskurs 3 och 4.

Jämförelse Norra och Södra området

Från norra området, Rosvik, Porsnäs, Backgårds, Solander, Kullen, Björklunda, Christina, Norrmalm, Backen, har det under perioden kommit 30 anmälningar. Det innebär att norra området under perioden rapporterat in 71% av anmälningarna. I norra området finns ca 3 380 barn/elever. Södra området, Jävve, Hortlax, Norrby, Bergsviken, Pitholm, Munksund, Klubbgården, Strömnäs, Sjulnäs, Infjärden, har för samma period rapporterat 12 anmälningar, vilket motsvarar 29% av anmälningar under perioden. I södra området är det också ca 3 380 barn/elever.

Från gymnasiet har det under perioden inte kommit in några anmälningar om kränkande behandling. Gymnasieeleverna hade under stora delar av den här perioden distansundervisning vilket kan vara en förklaring till att det inte inkommit någon anmälan om kränkande behandling.

Antalet anmälningar varierar kraftigt mellan skolorna och över tid. En enskild händelse kan göra att en skola får rapportera in många anmälningar om kränkande behandling vid ett och samma tillfälle.

Tidigare kränkningar

Vid en analys av de 42 inkomna anmälningarna har det kunnat konstateras att 5 av dessa elever blivit utsatt för kränkande behandling vid minst två tillfällena under 2018, 2019 och 2020. 3 elever har blivit utsatt 2 gånger och 2 elever har blivit utsatt 3 gånger för kränkande behandling mer än 3 gånger det senaste året.

Kännedom om händelse och tid från händelse till inkommen anmälan till huvudmannen

En anmälan och utredning om kränkande behandling ska enligt skollagen ske ”skyndsamt”. Enligt en av JP Infonets expertjurister ska anmälan vara gjord samt utredning ska ha satts igång inom ”några dagar”. Av ett antal hovrättsfall kan man dra slutsatsen att det inte får gå många dagar innan utredning påbörjas och sedan bedrivs effektivt.

I 34 fall av de inlämnade 42 anmälningar fick rektor kännedom om händelsen inom 2 dagar. I resterande fall tog det mer än sex dagar innan de fick vetskap om att ett barn/en elev upplevt sig kränkt. I dessa fall är det vanligt att rektor uppgett att kränkningen skett i exempelvis november, under VT-19, i början av vecka 3 och så vidare.

I 39 av fallen har huvudmannen får vetskap om kränkningen inom 4 veckor.. Sedan rektorerna har möjlighet att lämna in anmälningar om kränkande behandling digitalt kan man generellt se att anmälningarna kommer till huvudmannens kännedom snabbare än tidigare.

Avslutade ärenden

Under perioden har 52 anmälningar om avslut lämnats in. Handläggare har under perioden skickat ut påminnelser till rektorerna om att avsluta de ärenden som är möjliga att avsluta.

Vart sker kränkningar, trakasserier och diskriminering och olika typer av kränkningar

Av de 42 inkomna anmälningar sker 77 %, vilket motsvarar 30 anmälningar, av kränkningarna i skolans lokaler exempelvis i klassrummet, på skolgården, i matsalen, i kapprum och i kaféterian.

I arbetet med sammanställning av inkomna anmälningar har respektive anmälan kategoriserats genom ett specifikt uttryck för kränkande behandling. Under perioden blev 17 elever utsatt för en kombination av psykisk och fysisk kränkning. 10 elever blev utsatt för verbala kränkningar, exempelvis när en elev blir utsatt för hot och nedsättande kommentarer. 6 elever har under perioden blivit utsatt för fysiska kränkningar, så som slag, knuffar, att få snö kastat på sig. 5 elever har blivit utsatt för psykiska kränkningar genom utfrysning, utpekningar och blickar och 1 elever har blivit utsatt via sociala medier.

Vem kränker vem?

I den här rapporten har det gjorts en sammanställning av vem som kränker vem och vilken typ av kränkning som är vanligast för respektive kön. Generellt sett ser vi att kombinationer av olika sätt att kränka någon annan är vanligast, exempelvis att någon blir utsatt för både verbal och fysisk kränkning vid samma tillfälle.

Vid 3 tillfällen under den här perioden har personal kränkt barn/elever. Alla dessa ärenden föredras muntligt för barn- och utbildningsnämnden.
